

Asia: VN/28937/2021

## Arviomuistio pienriitamenettelystä

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Pohjanmaan kärjäoikeuden lausuma etäyhteyksistä oikeudenkäynneissä koskevasta arviomuistioista

- 1) Pohjanmaa kärjäoikeus pitää tarpeellisena, että pienriitamenettelystä säädetään lailla ja oikeudenkäyntikynnystä madalletaan, jotta yksityiset ja yhteisöt voivat saattaa intressiltään pienehköjä riitoja tuomioistuimen ratkaistavaksi.
- 2) Keskeistä on löytää toimivat ratkaisut oikeudenkäyntikulujen määrän ja kuluriskin alentamiseen ja luoda tehokas menettely riidattomien velkomusasioiden ja laajojen riita-asioiden välimaastoon. Pienriitamenettelyn vaikutus käsittelyaikojen pituuteen riippuu osaltaan myös siitä, paljonko juttumäärät lisääntyvät uuden kevennetyn menettelyn myötä. Siksi tuomioistuinten resurssointiin tässä hankkeessa tulisi kiinnittää huomiota perustuen objektiivisiin arvioihin.
- 3) Kärjäoikeus kannattaa mallia, jossa menettelyyn ohjautuisivat lähtökohtaisesti kaikki riita-asiat, joiden kohteen arvo alittaa tietyn euromäärän, joka voisi olla 5.000 euroa vastaten eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä. Arviomuistion mukaan menettelyn tavoitteet voisivat kuitenkin toteutua paremmin, jos raja-arvona on 10.000 euroa (s. 72), ja siksi raja-arvoa voisi ajan myötä nostaa 10.000 euroon. Tärkeää olisi myös, että riitautuneet summaariset ja takaisinsaantihakemukset, jotka alittavat raja-arvon, ohjautuvat pienriitamenettelyn piiriin.
- 4) Kärjäoikeuden toimivaltaan tulee kuulua oma-aloitteisesti päättää, soveltuuko asia pienriitamenettelyyn. Vaikeat, periaatteellisesti tärkeä tai asianosaselle erityisen merkitykselliset eivät välttämättä sovellu pienriitamenettelyyn. Tästä ratkaisusta saisi valittaa vasta pääasian yhteydessä.

- 5) Vaatimusta, vastausta ja pääkäsittelyn toimittamista koskevat säännöt tulisivat olla kuten OK 5 luvun 3 ja 27 a §:ssä säädetään. Ajatus erillisestä lomakkeesta hakemuksen ja vastauksen laatimiselle voivat arviomuistiossa (s. 77) esitetyllä tavalla edistää vaatimusten ja niiden perusteiden ilmoittamista, mutta lomakkeiden tulisi olla erittäin selkeitä ja yksiselitteisiä. Käräjäoikeuden kokemukset tällä hetkellä käytössä olevista lomakkeista ei ole yksinomaan positiiviset (lähestymiskieltoasiat, avioerohakemukset). Asianosaiset voisivat itse ajaa asiaansa tai käyttää avustajaa, joka täyttää OK 15 luvun 2 §:ssä säädetyt edellytykset.
- 6) Suullisen valmistelun ja välittömän pääkäsittelyn toimittamista videoyhteydellä tulisi edistää kaikin tavoin, joskin päätös videoyhteyden käytön soveltuvuudesta kussakin tapauksessa tulee olla asiaa käsittelevän tuomarin harkinnassa, ja mahdollista myös ilman asianosaisten suostumusta.
- 7) Käräjäoikeus kannattaa mallia, jossa korvattavalle määrälle asetetaan nykyisistä oikeudenkäymiskaaren säännöksistä poiketen määräjain tarkistettava kulukatto. Tällä tavoin kuluriskin ennustettavuus olisi nykyistä parempi. Asianosaisten avustajalleen maksama palkkio voisi kuitenkin olla kulukattoa suurempi.
- 8) Muutoksenhaku pienriitamenettelyssä annettuihin ratkaisuihin tulisi olla kuten nykyisinkin riita-asioissa.
- 9) Käräjäoikeuden arvion mukaan menettelyyn ohjautusi riitaisia velkomusasioita ja takaisinsaantihakemuksia, mutta oletettavaa on, että pienriitamenettely lisäisi myös käräjäoikeuden kokonaisjuttumäärää, mikäli menettely saavuttaa laajempaa suosiota, koska ratkaisu olisi täytäntöönpantavissa toisin kuin kuluttajansuojalautakunnan suositukset.
- 10) Pienriitamenettely edellyttää henkilöstöresurssien lisäämistä, mutta myös työtapojen kehittämistä ja sähköisten työtapojen entistä suurempaa käyttöönottoa. Ammattitaitoiset, sähköisiä työmenetelmiä luontevasti käyttävät tuomarit tulevat olemaan avainasemassa tässäkin hankkeessa. Tätä tavoitetta tulee tukea muun muassa riittävällä koulutustarjonnalla.

Lausunnon on laatinut osastonjohtaja Ulla-Maj Leppäkorpi

Allén Daniel  
Pohjanmaan käräjäoikeus